

## הגהות הב"ח

(א) נג' תנחין יפה הלא  
סיון: (ב) רש"י ד"ה דסיון  
תתקנן וס' ולי אמר  
דמתחורר ודלי נתחורר:  
כלבו וס' ולי ולי וס':  
(ג) ד"ה אמר וס' של  
תמיד בעצמו: (ד) ד"ה  
ורקנן וס' דהא קמ"ל וס'  
אלא שירדו מנשיהון  
וס' והבי קמחם וס'  
ואהבי אשתא: (ה) ד"ה  
אינן אלף דמן וס' בשמ  
הגזר והיו מכתים בלא  
גולד הוצ' דלד:

## תוספות

[illegible]

סבדיא ונא איבעריך ליה: א

בשירים היו היו יכולין להוציא

מד: ר"ן

ורכא אמר אס כן אין נדרים נשאלין  
בכבוד המקום לא אין נדרים נשאלין  
פחותה פתח זה לעלמא פתח זה  
פחותה מודה רבי אליעזר  
אמר נכבד אביו ואמו דהא איכא למישש  
ומי להאי טעמא דאפשר דס"ל לרבי  
כולי וכו' דליכא נדרים דקילי כולי  
אזלי אלא אביו ואמו ואלו דבין  
ליכא למפתח בזה בכבוד אביו  
ואמו הלכך כיון דכל נדרים לא  
קני נמי ביהאי פתחא נדרים דקני  
נמי פותחין דרמקסין כדשמעין  
ורבנן קצירה להו דאס אימא  
דפותחין לכולהו נדרי קני ואס כן אין  
נדרים נשאלין לחסם הלכך בטלוהו  
אין פותחין: עוד אפשר לי לומר  
ה"ק אמר אבי אי"ב אין נדרים  
מוחתיין ופה ומס"ה מודה ר' אליעזר  
ורבנן בכבוד המקום ופליגי בכבוד  
אביו ואמו כההוא טעמא גופיה  
דמכתיבנא לעיל דרבי אליעזר לא  
יחיש לטעמא דאין נדרים מוחתיין  
ופה ורבנן חישי. ורכא פליגי עליה  
ואחאמר דאין בכבוד המקום קושטא  
דאחמתא דליכא למישש לאין נדרים  
מוחתיין ופה ומס"ה הכי כולי עלמא  
תתירו דאין פותחין זו אכל בכבוד  
אביו ואמו אפילו רבנן לא חישי ביה  
ואין נדרים מוחתיין ופה דהא חנן  
ורבנא מזה אחת פותחין דמכתיבנא  
ומנחני וכו' וכו' אביו ואמו נמי לא  
אחא אלא טעמיהו דרבנן דאשרי  
בכבוד אביו ואמו משום דאס אימא  
דפותחין כיון דכבאי פתחא קני

ובלילה נדרי אין נדרים נשאלין להם  
ועמא כלל: סגן ומורים כהנים לר' א'  
יחזקאל. כיון שמחשבה העץ פניו לאסר  
ל' כבודו כיון מהשקר ומאש"ה פושחין  
ופושחין. והא אינא למתא דריון דר' א'  
אמא אף הוא יפתח לעמא ולא ילך  
אל פניא לבו בלא חס. שהרי בשאר נ'  
אזוי ואמא ומתוך שאני יודע למתא ב'  
אסא הי"ז פושחין שמחן שהורגן לילין  
והספיקו רבנן למתא דר' א' אינא ל'  
המירא וכמא דהמירא אלס טובא ו'  
שמיט הוא דמשי ליה לנדר נדר  
מקדמא הנשואין: רבי אלעזר אמר  
וזכוראין: גמ' א"ז טעמא דרבי א'  
הוא טעמא. אף על גב דיתרוב השניע  
ל' נשבע אלא מתוך שהיה ירא  
טעמיהו. מאי עבדי ביה קרא: קסב'  
נדרים נלים (שמות ג') ונלים דנכמי (ש'  
נלים שהלשנו למשה דתן ואזכרם היו  
מפרשי ליה רבנן להא קרא דמי מתו:  
רעבא: וירושלמי (ע"י פ"ט ה"ד) ועני

א. שידיו פגפגיהם, וכוונלל כי הלי דעני מודו רכ  
מיניה למכני עלייו רחמי:

למשה אפי"ג דמלורעים היו ועוד דאס קן היו משו

## רבי אליעזר פרק תשיעי נדרים

לחכם. אם כן דפוחתין לו  
 יס לחכם שגל אחד ואחד  
 ראו לכל הנדרים. וקשיא לן  
 בכבוד המקום אמאי פליג  
 ורבא אמר א"כ אין  
 תנן ומודין חכמים  
 שבינו לבין אביו ואמ  
 אביו ואמו בשלמא  
 אין נדרים ניתרין <sup>(א)</sup>  
 ליה לא איחצף ליה  
 כן אין נדרים נשאל  
 פוחתין אמרי כיון דכ  
 דלאו חכם הכא נמ  
 רבי אליעזר פוחתין  
 אליעזר אמר רב חסד  
 כל האנשים והא מי  
 שפוחתין בגולד ורובנן  
 הגזו מי מיתיה והא  
 ר' שמעון בן יוחי כ  
 ונצבים אינן אלא דתן  
 שירדו מנכסיהן אריב  
 בנים חשוב כמת שנא  
 אין מתה אנכי ותניא  
 עני ומצורע וסומא ו  
 דכתיב כי מוח לו וס  
 יאל נא תחי כמת וכל  
 הושיבני כמתי עולם  
 דכתיב הבה לי בנים

ור' אליעזר לא חייש להאי  
 וכו' כיון דהיתקף ליה הא  
 פ' בנחמא איתקף וכשפוחין  
 דליכא למיחש: הכא אפמי  
 ד פוטחין לו בכבודו אציו  
 אצל חכם: כיון דכל גברי  
 דיראין אין פוחין בהם בכבוד  
 אציו פתח צריך הוא שיער אצל  
 אצל חכם אף בגדריה הללו  
 מידקדק מהו עוד אציו דדיין  
 משום הכי אציו על גב דדיין  
 עושה אצל גולד לא: ונעשה  
 ד ודכמים אורבין. משום  
 אליעזר. דליו רבנן מתחבין  
 משום דכמדי ויולא משה לשב  
 דתא וזכרים ולפיק פתח ל  
 רי הנסו מי פסו. בתמיה: כ  
 וס' ה' ויגעו את משה ואת  
 והם עזמם היו צעדה קרה  
 ארבעה חסוים כמס. כבר  
 לאו נולד הוא אמר רבי וצירי

גון: ארבעה חשבים במתים. ופקק

לחץ מן המהגרים וסומין לא היו דכתיב  
ג"ו פסוק כ"ו) אלא

רע"י

אין נדרים נשאלין להסם. שאומר כלבו מה לי יתן אלז חסם כל  
צריכא דודאי מותר הוא דכל כך הנאחו ומתירו הוא בעצמו  
והמורה אמרה לא יתל דברו הוא אינו מוחל אחרים מחלים  
לו: בעלמא לאבני דאמר. היינו טעמא דרבנן משום דאין ימיהם  
יפה הכא מודו ליה לרבי אליעזר:  
דיקון דאיתא. כולי האי מעיקרא  
דלדריה לאביו ולאמו מנגסין  
איתא (א) וטומא דחפשו דנעמיקא  
ואי (ב) מתחזק דואי חרטה ופיו  
ולבו שוין ואהבי ממירין לו בפק:  
דלא לרעא דאמר ר' יוחנן טעמא משום  
אביו נדרים נשאלין להסם. הכא נמי  
בנדרים שבינו לבין אביו ואמו אמרי  
מודו רבנן הא נמי לא אהו לשייל  
להסם ומתירו כיון בעצמו בכבוד אביו  
ואמו: אמרי כיון דאסר נדרים לא  
פני. כלל שאלה נשאל משום דאין  
סומחין בכבוד אביו ואמו שלא יתיר  
(א) עצמו הכא נבדק שבינו לבין  
אביו ואמו מודו רבנן דפוחתין  
דכשיל האי נדר גרידא דפתחו  
בכבוד אביו ואמו לא אחי למימר  
אין נדרים נשאלין להסם כיון דכולי  
נדרים בעלמא נשאלין להסם: כי  
מסו כל האנשים. לפי שזר משה  
ליתרו שלא לזכו מזרימה בשביל  
אותן האנשים המתקשים את נפשו  
דמפרש לקמן (ו) ויאלץ משה ופתח לו  
המקום בפק כך שזר מזרימה ומותר  
לך מדין כששכיל אותן שדעתה  
מחיס הן: ורבנן. דלא סברי ליה  
ר' פוחתין גבולא אמרי לך יהוה לאו  
גבול הוא (ז) דהאי קמ"ל רחמנא כי  
מחו מי מחי אלף ירדו מנגסיהם

והיינו כי מתו דהכי קאמר רחמנא הנהו כבר מתו בצלותא שעה קודם  
שדחת ולא הוי נולד להכי אשתרי בההיא חרטה אבל בנוולד לאו  
היינו חרטה להחיר בה את הנדר: והאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון  
היינו יומי כל מקום כו'. כולא אשתרי דרבנן היא: (וואינו אלא דאן  
ואכירס: ולא מתו עד מעשה קודא אלא האי כי מתו שירדו המצביי  
כבר בשעת הנדר ללאו נולד הוא והיו כמחים: במחשבים הוסיבין  
כמסי שולס. כשארס נתון במחשך ואינו רואה חשוב כמת:  
אין

יך אללו: (י' ברתנ'ג') ועוד אמר ר' אליעזר שוחטין בנוולד. אע"ג  
הש"ס הכי פסקי עושין פסין (עירינין דף גה.) דלאלי הכא דהו  
קוקס רבנן למילתיה קמי ועוד: וזכמים ואכירס: משום דפתח  
סופר. ואכ"ר לו חמיד או שהיה משיא את בנו ורגילין לאכול  
נקט בני טובא הדר ותנא דכתיבהו ר' אליעזר מחיר וזכמים  
שעמיהו כדכתיבנא במתני': כי מחו כל האנשים המצביים  
את האיש וימן לו את פלוריה (שמות ב) אפילו הכי משה רבינו לא  
הקדיש: כי מחו כל האנשים המצביים: ונשך: ואכירס: מאי  
מקום שנא' נגיס וגזבים אינן אלא דאן ואכירס. נגיס שני אנשים  
היו נגיס לקראתם ולא ידעין מאן יניחו אלמא אומן אנשים שהיו  
שבע מינה דלא מתו: אלא אמר ריש לקיש שירדו מנכסיהם. והכי  
דמי בפ"ק (דף י: ד"ה גמא') מנלן דירדו מנכסיהם טפי מחא מהקן  
הענינו מצייה ותחתו לאו נולד הוא אמר רבי אילא תהתו מצייה:

מניח

אנשים עצורים נעים היו דתן ואבירם וכן (שמות ה) ויפגעו את משה ואהרן נלצים לנותר והם היו דתן ואבירם אלמלא לא מתו: א"ל בראם ריש לקיש שירדו מנבסיהם. וכין דעני

ול כרחק עמים היו:

## מסורת הש"ס

(א) ע"ז ה. ע"ש ולעיל (א).  
(ב) [כמחבר (ל), (ג) (דף  
סא), (ד) ופ"י המשנה ש"ך  
לע"ה].

תורה אור השלם

1. ויאמר ה' אל משה  
 2. במדברך לך שב מצרים כי  
 3. מתו כל האנשים  
 4. המבקשים את נפשי.  
 5. שמעו ד' יט  
 6. ונתארחל כי לא  
 7. ילדה לעקב והקנא רחל  
 8. באותהה ותאמר  
 9. לעקב הבק ל בניי ואם  
 10. אין מתה אנכי.  
 11. בראשית א  
 12. אל תדע כמות  
 13. אשר בצאתו מדרם אמו  
 14. יאכל חצי בשרה.  
 15. כמדבר יב יב  
 16. במקומים הושבעני  
 17. במתי ועלם: איכה ג ו

מוסף רש"י

שירדו מנבסיהן. כענדה,  
לרנן. והו נדר נענע,  
לר אלעזר ירדו אחר  
ענדה וסותחין ענדה  
(ראשי' ב'ש'ט).

פירוש הרא"ש

[illegible]

למים פגעו במשה ואהרן  
הם לא היו יכולין להציקו

והיינו קרא פרשת קרח